Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 8 października 2020 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Podatek od wartości dodanej (VAT) – Dyrektywa 2006/112/WE – Artykuł 135 ust. 1 lit. a) – Zwolnienie transakcji ubezpieczeniowych – Świadczenie usług zarządzania funduszami emerytalnymi na rzecz spółki powierniczej przez zarządzających inwestycjami – Wykluczenie jakiejkolwiek formy zwolnienia z odpowiedzialności z tytułu ryzyka – Pracowniczy program emerytalny – Krajowa praktyka podatkowa – Prowadzenie działalności ubezpieczeniowej – Podmioty posiadające zezwolenie – Podmioty nieposiadające takiego zezwolenia – Pojęcie „transakcji ubezpieczeniowych”

W sprawie C-235/19

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Court of Appeal [England & Wales (Civil Division)] [sąd apelacyjny (Anglia i Walia) (wydział cywilny), Zjednoczone Królestwo] postanowieniem z dnia 5 marca 2019 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 18 marca 2019 r., w postępowaniu:

United Biscuits (Pensions Trustees) Limited,

United Biscuits Pension Investments Limited

przeciwko

Commissioners for Her Majesty’s Revenue and Customs,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: J.-C. Bonichot (sprawozdawca), prezes izby, L. Bay Larsen, C. Toader, M. Safjan i N. Jääskinen, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Pikamäe,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu United Biscuits Pension Investments Limited i United Biscuits (Pensions Trustees) Limited – D. Scorey, QC, C. Millard, solicitor, i M. Jones, barrister,

– w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa – Z. Lavery, w charakterze pełnomocnika, którą wspierali T. Ward, QC, i A. Macnab, barrister,

* Język postępowania: angielski.

– w imieniu Komisji Europejskiej – R. Lyal i A. Armenia, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 14 maja 2020 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. 2006, L 347, s. 1).

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu między United Biscuits (Pension Trustees) Ltd (zwaną dalej „United Biscuits Pension") i United Biscuits Pension Investments Ltd (zwaną dalej „UB") a Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs (organem podatkowym i celnym, Zjednoczone Królestwo), dotyczącego opodatkowania podatkiem od wartości dodanej (VAT) usług zarządzania funduszami emerytalnymi.

Ramy prawne

Prawo Unii

Przepisy dotyczące VAT

3 Zgodnie z art. 2 ust. 1 lit. c) dyrektywy 2006/112 opodatkowaniu VAT podlega „odpłatne świadczenie usług na terytorium państwa członkowskiego przez podatnika działającego w takim charakterze".

4 Artykuł 131 dyrektywy 2006/112, znajdujący się w rozdziale 1, zatytułowanym „Przepisy ogólne", należącym do tytułu IX tej dyrektywy – „Zwolnienia", przewiduje:

„Zwolnienia przewidziane w rozdziałach 2–9 stosuje się bez uszczerbku dla innych przepisów wspólnotowych i na warunkach ustalanych przez państwa członkowskie w celu zapewnienia prawidłowego i prostego stosowania tych zwolnień oraz zapobieżenia wszelkim możliwym przypadkom uchylania się od opodatkowania, unikania opodatkowania i nadużyć".

5 Artykuł 135 ust. 1 dyrektywy 2006/112 znajdujący się w tytule IX tej dyrektywy, w rozdziale 3 zatytułowanym „Zwolnienia dotyczące innych czynności", stanowi:

„Państwa członkowskie zwalniają następujące transakcje:

a) transakcje ubezpieczeniowe i reasekuracyjne, wraz z usługami pokrewnymi świadczonymi przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych;

[…]".

6 Przepis ten odpowiada art. 13 część B lit. a) szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku (Dz.U. 1977, L 145, s. l, zwanej dalej „szóstą dyrektywą"), która znajdowała zastosowanie do dnia 31 grudnia 2006 r.

Zasady dotyczące ubezpieczeń

7 Pierwsza dyrektywa Rady 79/267/EWG z dnia 5 marca 1979 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do podejmowania i prowadzenia działalności w zakresie bezpośrednich ubezpieczeń na życie (Dz.U. 1979, L 63, s. 1), zmieniona dyrektywą 2002/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 marca 2002 r. (Dz.U. 2002, L 77, s. 11) (zwana dalej „pierwszą dyrektywą dotyczącą ubezpieczeń na życie") w art. 1 stanowiła:

„Niniejsza dyrektywa dotyczy podejmowania i prowadzenia na własny rachunek działalności w zakresie ubezpieczeń bezpośrednich przez zakłady ubezpieczeń posiadające lub zamierzające utworzyć siedzibę w państwie członkowskim, w jednej z form określonych poniżej:

1. następujące rodzaje ubezpieczeń wynikające z umowy:

a) ubezpieczenia na życie […];

b) ubezpieczenia rentowe;

c) ubezpieczenia dodatkowe prowadzone przez zakłady ubezpieczeń na życie […];

d) ubezpieczenia istniejące w Irlandii i Zjednoczonym Królestwie znane jako »permanent health insurance« (stałe ubezpieczenia zdrowotne bez prawa wypowiedzenia umowy);

2) następujące rodzaje działalności, wynikające z umowy, w takim stopniu, w jakim są one przedmiotem nadzoru ze strony organów administracyjnych, odpowiedzialnych za nadzór nad ubezpieczeniami prywatnymi:

[…]

c) zarządzanie grupowymi funduszami emerytalnymi, czyli operacje polegające, w przypadku danego przedsiębiorstwa, na zarządzaniu inwestycjami, a w szczególności aktywami stanowiącymi rezerwy podmiotów dokonujących wypłat w przypadku śmierci lub dożycia określonego wieku, lub w przypadku zaprzestania lub ograniczenia działalności;

d) operacje określone w lit. c), gdy towarzyszy im ubezpieczenie zapewniające utrzymanie wartości kapitału albo wypłatę minimalnych odsetek;

[…]

3) operacje mające związek z długością życia człowieka, które są nakazane lub przewidziane w przepisach o ubezpieczeniach społecznych, kiedy są przeprowadzane lub zarządzane na własne ryzyko przez zakłady ubezpieczeń zgodnie z ustawodawstwem państwa członkowskiego".

8 Zgodnie z art. 6 omawianej dyrektywy:

„Podejmowanie działalności objętej niniejszą dyrektywą wymaga uprzedniego uzyskania urzędowego zezwolenia.

[…]".

9 Artykuł 7 ust. 2 pierwszej dyrektywy dotyczącej ubezpieczeń na życie przewidywał:

„Zezwolenie jest udzielane dla określonej grupy ubezpieczeń, zgodnie z podziałem grup ubezpieczeń znajdującym się w załączniku. Zezwolenie obejmuje całą grupę ubezpieczeń, chyba że wnioskodawca występuje o zezwolenie obejmujące jedynie niektóre rodzaje ryzyka należące do tej grupy.

[…]”.

10 Artykuł 8 ust. 1 tej dyrektywy stanowił:

„Państwo członkowskie pochodzenia wymaga od każdego zakładu ubezpieczeń, który ubiega się o zezwolenie:

[…]

b) ograniczenia przedmiotu działalności do działalności przewidzianej w niniejszej dyrektywie oraz czynności bezpośrednio z niej wynikających, wyłączając jakąkolwiek inną działalność gospodarczą”.

11 W załączniku do tej dyrektywy znajdował się wykaz zatytułowany „Grupy ubezpieczeń”, który w pkt VII wskazywał „[z]arządzanie grupowymi funduszami emerytalnymi, określonymi w art. 1 ust. 2 lit. c) i d)”.

12 Pierwsza dyrektywa dotycząca ubezpieczeń na życie została uchylona i zastąpiona dyrektywą 2002/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. dotyczącą ubezpieczeń na życie (Dz.U. 2002, L 345, s. 1). Artykuł 2 dyrektywy 2002/83 powtarzał przepisy, które znajdowały się w art. 1 pierwszej dyrektywy dotyczącej ubezpieczeń na życie. Artykuł 5 ust. 2 dyrektywy 2002/83 stanowił powtórzenie art. 7 ust. 2 pierwszej dyrektywy dotyczącej ubezpieczeń na życie. Załącznik I do dyrektywy 2002/83 był zatytułowany „Grupy ubezpieczeń” i w pkt VII wskazywał „[z]arządzanie grupowymi funduszami emerytalnymi, określonymi w art. 2 ust. 2 lit. c) i d)”.

13 Dyrektywa 2002/83 została z kolei uchylona i zastąpiona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (wypłacalność II) (Dz.U. 2009, L 335, s. 1) (zwaną dalej „dyrektywą – wypłacalność II”). Artykuł 2 ust. 3 tej dyrektywy stanowi co do istoty powtórzenie brzmienia art. 1 pierwszej dyrektywy dotyczącej ubezpieczeń na życie.

14 Artykuł 14 dyrektywy – wypłacalność II, zatytułowany „Zasady udzielania zezwolenia”, w ust. 1 stanowi:

„Podejmowanie działalności w dziedzinie ubezpieczeń bezpośrednich lub reasekuracji objętej niniejszą dyrektywą wymaga uprzedniego uzyskania zezwolenia”.

15 Artykuł 15 ust. 2 dyrektywy – wypłacalność II ma następujące brzmienie:

„Z zastrzeżeniem art. 14 zezwolenie jest udzielane dla określonej grupy ubezpieczeń bezpośrednich wymienionej w pkt A załącznika I lub w załączniku II. Obejmuje ono całą grupę, chyba że wnioskodawca występuje o zezwolenie obejmujące jedynie niektóre rodzaje ryzyka należące do tej grupy”.

16 Załącznik II do dyrektywy – wypłacalność II, zatytułowany „Grupy ubezpieczeń na życie”, w pkt VII wskazuje „[z]arządzanie grupowymi funduszami emerytalnymi, o których mowa w art. 2 ust. 3 lit. b) pkt (iii) i (iv)”.

Prawo Zjednoczonego Królestwa

17 Z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym wynika, że zgodnie z brytyjskimi przepisami dotyczącymi zezwoleń udzielanych zakładom ubezpieczeń, świadczenie usług zarządzania funduszami emerytalnymi, w tym usług dotyczących pracowniczych programów emerytalnych o zdefiniowanych świadczeniach, należało do grupy „ubezpieczeń", jeżeli umowy dotyczące świadczenia tych usług były wykonywane przez podmioty posiadające zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej zgodnie z Insurance Companies Act (ustawą o towarzystwach ubezpieczeniowych) (zwane dalej „ubezpieczycielami").

18 Ubezpieczyciele byli objęci ponadto nadzorem ze strony organów administracyjnych, odpowiedzialnych za nadzór nad ubezpieczeniami prywatnymi. Usługi zarządzania funduszami emerytalnymi mogły być świadczone również przez podmioty posiadające zezwolenia na podstawie innych przepisów (zwane dalej „podmiotami niebędącymi ubezpieczycielami").

19 Jeśli chodzi o VAT z tytułu świadczenia tych usług, z akt przedłożonych Trybunałowi wynika, że w rozpatrywanym okresie organy podatkowe Zjednoczonego Królestwa stosowały odmienne przepisy w zależności od tego, czy usługi były świadczone przez ubezpieczycieli czy też podmioty niebędące ubezpieczycielem. Przed dniem 1 stycznia 2005 r. ta odmienność traktowania wynikała z przepisów ustawowych, które ograniczały możliwość korzystania ze zwolnienia dotyczącego transakcji ubezpieczeniowych wyłącznie do usługodawców posiadających zezwolenie na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej. Po zmianie przepisów, która weszła w życie w tej dacie, organy podatkowe, zdaniem sądu odsyłającego, w dalszym ciągu ograniczały możliwość korzystania z tego zwolnienia do świadczenia usług zarządzania funduszami emerytalnymi przez ubezpieczycieli, mimo że ograniczenie to nie miało już podstaw prawnych.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

20 United Biscuits Pension jest spółką powierniczą pracowniczego programu emerytalnego utworzonego dla pracowników spółki United Biscuits (UK) Ltd. UB jest dawną spółką powierniczą funduszu zbiorowego inwestowania, w ramach którego inwestowane były aktywa tego programu w latach 1989–2006.

21 Następcy prawni spółek powierniczych tego funduszu korzystali z usług podmiotów zarządzających. Byli nimi zarówno ubezpieczyciele, jak i podmioty niebędące ubezpieczycielami.

22 W ramach tychże usług, usługi świadczone przez podmioty niebędące ubezpieczycielami, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Zjednoczonym Królestwie lub stosowanymi w nim praktykami nie mogły być zwolnione z VAT, co stanowiło przedmiot skargi United Biscuits Pension i UB.

23 Spółki te, jako spółki powiernicze między innymi funduszu emerytalnego, po bezskutecznym dochodzeniu od organu podatkowego Zjednoczonego Królestwa zwrotu odnośnego VAT, wniosły skargę do High Court of Justice (England & Wales), Chancery division [sądu wyższej instancji (Anglia i Walia), wydział kanclerski, Zjednoczone Królestwo].

24 Sąd ten wyrokiem z dnia 30 listopada 2017 r. oddalił ich skargę na tej podstawie, że w odnośnym okresie na gruncie prawa krajowego zwolnienie nie przysługiwało.

25 Sąd odsyłający, do którego wniesiono apelację od tego wyroku, zastanawia się, czy prawo Unii pozwala na zwolnienie z VAT usług zarządzania funduszami emerytalnymi.

26 W tych okolicznościach Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) [sąd apelacyjny (Anglia i Walia) (wydział cywilny), Zjednoczone Królestwo] postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy świadczenie usług zarządzania funduszami emerytalnymi na rzecz skarżących przez a) ubezpieczycieli lub b) podmioty niebędące ubezpieczycielami stanowi »transakcję ubezpieczeniową« w rozumieniu art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/112?".

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

27 Należy zauważyć na wstępie, że jakkolwiek okres opodatkowania będący przedmiotem postępowania głównego był objęty kolejno zakresem szóstej dyrektywy i dyrektywy 2006/112 w zakresie, w jakim art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/112 jest identyczny jak art. 13 część B lit. a) szóstej dyrektywy możliwe jest udzielenie odpowiedzi na pytanie prejudycjalne wyłącznie na podstawie nowszego z tych dwóch przepisów, obowiązującego w dniu wydania niniejszego wyroku.

28 Poprzez swe pytanie sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/112 należy interpretować w ten sposób, że usługi zarządzania inwestycjami świadczone w ramach pracowniczego programu emerytalnego, z wyłączeniem jakiejkolwiek formy zwolnienia z odpowiedzialności z tytułu ryzyka, mogą być uznane za „transakcje ubezpieczeniowe" w rozumieniu tego przepisu i w związku z tym być objęte zwolnieniem ustanowionym w nim w odniesieniu do takich transakcji.

29 W związku z tym należy przypomnieć, że pojęcia użyte do sformułowania zwolnień w art. 135 ust. 1 dyrektywy VAT należy interpretować w sposób ścisły, gdyż stanowią one wyjątki od ogólnej zasady, wedle której VAT obciąża wszelkie usługi świadczone odpłatnie przez podatnika działającego w takim charakterze (wyrok z dnia 17 marca 2016 r., Aspiro, C-40/15, EU:C:2016:172, pkt 20).

30 Jeśli chodzi o transakcje ubezpieczeniowe, wymienione w tym przepisie, w ogólnie przyjętym rozumieniu i zgodnie z utrwalonym orzecznictwem charakteryzują się one tym, że ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zamian za zapłatę składki z góry, do zapewnienia ubezpieczonemu, w razie urzeczywistnienia się ryzyka objętego zakresem ochrony, świadczenia uzgodnionego przy zawarciu umowy (zob. wyrok z dnia 17 marca 2016 r., Aspiro, C-40/15, pkt 22, EU:C:2016:172 i przytoczone tam orzecznictwo).

31 W niniejszym przypadku sąd odsyłający zauważa, co zostało potwierdzone na rozprawie, że usługi świadczone na rzecz skarżących w postępowaniu głównym na podstawie umowy obejmowały wyłącznie zarządzanie inwestycjami na ich rachunek, z wyłączeniem jakiejkolwiek formy zwolnienia z odpowiedzialności z tytułu ryzyka.

32 Nie ulega wątpliwości, że takie usługi nie odpowiadają kryteriom wymienionym w pkt 29 i 30 niniejszego wyroku, gdyż zwolnienie przewidziane w art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/112 jest w istocie uzasadnione trudnościami w określeniu podstawy wymiaru VAT w odniesieniu do składek ubezpieczeniowych uiszczanych z tytułu pokrycia ryzyka.

33 Wbrew temu, co twierdzą skarżące w postępowaniu głównym, żaden inny łącznik z pojęciem „transakcji ubezpieczeniowych" w rozumieniu art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/112 nie wynika ani z orzecznictwa Trybunału, ani z prawa Unii w dziedzinie ubezpieczeń.

34 Co się tyczy orzecznictwa Trybunału, skarżące w postępowaniu głównym powołują się na pkt 18 wyroku z dnia 25 lutego 1999 r., CPP (C-349/96, EU:C:1999:93), oraz pkt 30 wyroku z dnia 8 marca 2001 r., Skandia (C-240/99, EU:C:2001:140).

35 Punkty te bez wątpienia potwierdzają w istocie, że nie ma podstaw dla przyjęcia innej wykładni pojęcia „ubezpieczenia” w zależności od tego czy jest ono zawarte w dyrektywach dotyczących ubezpieczeń, czy w dyrektywach dotyczących VAT.

36 Jak podkreślił jednak rzecznik generalny w pkt 71–75 opinii przedstawionej w niniejszej sprawie, punkty te analizowane w kontekście wyroków, w których są zawarte, odnoszą się w rzeczywistości do sposobów realizacji ubezpieczenia, takich jak świadczenia w naturze czy występowanie pośrednika między ubezpieczycielem a ubezpieczonym. Natomiast Trybunał, który odniósł się do ogólnego pojęcia „ubezpieczenia”, a nie do pojęcia „transakcji ubezpieczeniowych” w rozumieniu wspólnego systemu VAT, nie zamierzał wprowadzać koniecznego i nieodzownego związku między tym ostatnim pojęciem a ewentualnymi kategoriami prawnymi zawartymi w dyrektywach dotyczących ubezpieczeń. W związku z tym oba wyroki przywołane przez skarżące w postępowaniu głównym powtarzają i stosują kryteria wymienione w pkt 29 i 30 niniejszego wyroku bez ich podważania lub uzupełniania w świetle prawa Unii w dziedzinie ubezpieczeń.

37 Ponadto szczegółowa analiza odpowiednich przepisów dyrektyw nie potwierdza stanowiska, zgodnie z którym świadczenie usług zarządzania funduszami emerytalnymi, takich jak usługi będące przedmiotem postępowania głównego, jest objęte zakresem zastosowania art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/112.

38 Zgodnie bowiem z samym brzmieniem art. 1 pierwszej dyrektywy dotyczącej ubezpieczeń na życie, powtórzonym w zastępujących ją dyrektywach, działalność w zakresie ubezpieczenia na życie, o której mowa w tekstach tych dyrektyw, obejmuje albo „ubezpieczenia” wymienione w jego ust. 1, albo „działalność” wymienioną w ust. 2 i 3 tego artykułu.

39 „Działalność” ta obejmuje między innymi „zarządzanie grupowymi funduszami emerytalnymi”.

40 Jak zauważył w związku z tym rzecznik generalny w pkt 58 opinii, jeżeli „ubezpieczenia” wymienione w ust. 1 tego artykułu stanowią działalność ubezpieczeniową w potocznym rozumieniu tego słowa, „działalność” obejmuje działalność zbliżoną i ściśle związaną z taką działalnością ubezpieczeniową. Chodzi zatem o działalność pomocniczą, która jest objęta pierwszą dyrektywą dotyczącą ubezpieczeń na życie i zastępującymi ją aktami prawnymi, lecz która nie stanowi „ubezpieczeń” w rozumieniu dyrektyw z dziedziny ubezpieczeń.

41 Zamiarem prawodawcy Unii było zatem, do celów stosowania dyrektyw z dziedziny ubezpieczeń, traktowanie usług takich jak te będące przedmiotem postępowania głównego jako niestanowiących „ubezpieczeń”.

42 Wbrew temu, co twierdzą skarżące w postępowaniu głównym, wniosku tego nie podważa treść załączników do dyrektyw z dziedziny ubezpieczeń, które wymieniają zarządzanie funduszami emerytalnymi jako działalność ubezpieczeniową.

43 Prawdą jest, że pewna niejednoznaczność może wynikać w tym względzie z uwagi na fakt, że niektóre z tych załączników używają wyrażenia „Grupy ubezpieczeń” lub „Grupy ubezpieczeń na życie”.

44 Jednakże niejednoznaczność ta nie może utrzymać się w wyniku analizy kontekstowej odnośnych przepisów.

45 Co się tyczy nagłówka w języku angielskim załącznika do pierwszej dyrektywy dotyczącej ubezpieczeń na życie, należy zauważyć, jak podkreślił rzecznik generalny w pkt 60 opinii, że wyłącznie wersje duńska i angielska posługują się w nagłówku zwrotem „grupy ubezpieczeń”, podczas gdy wersje w językach niemieckim, francuskim, włoskim i niderlandzkim odnoszą się jedynie do „dziedziny” działalności, sugerując tym samym, że „zarządzanie grupowymi funduszami emerytalnymi”, o którym mowa w pkt VII tego załącznika, stanowi dziedzinę działalności, a nie grupę ubezpieczeń.

46 Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem przepisy prawa Unii powinny być interpretowane i stosowane w sposób jednolity, w świetle wersji sporządzonych we wszystkich językach Unii Europejskiej. W przypadku rozbieżności pomiędzy różnymi wersjami językowymi tekstu prawa Unii dany przepis należy interpretować z uwzględnieniem ogólnej systematyki i celu uregulowania, którego stanowi on część (wyrok z dnia 8 grudnia 2005 r., Jyske Finans, C-280/04, EU:C:2005:753, pkt 31).

47 W tym zakresie, a zachowuje to również ważność w odniesieniu do nagłówku załącznika I do dyrektywy 2002/83 i załącznika II do dyrektywy –wypłacalność II, należy przypomnieć, że uzasadnieniem dla klasyfikacji dokonanej w załącznikach do tych dyrektyw jest określenie w szczególności rodzajów działalności, które są objęte obowiązkowym zezwoleniem przewidzianym w tych tekstach do celów prowadzenia działalności na terytorium państwa członkowskiego.

48 Zezwolenie to jest wymagane w odniesieniu do „działalności objętej niniejszą dyrektywą", jak wynika to z art. 1 w związku z art. 6 pierwszej dyrektywy dotyczącej ubezpieczeń na życie, które nie uległy zmianie w kolejnych dyrektywach.

49 Otóż, jak zauważono w pkt 38 i następne niniejszego wyroku, działalność ta obejmuje zarówno „ubezpieczenia", jak i „działalność" pomocniczą, do której należy zarządzanie funduszami emerytalnymi.

50 Jest zatem spójne w świetle ogólnej systematyki dyrektyw z dziedziny ubezpieczeń, że klasyfikacja działalności dokonana we wskazanych dyrektywach w załącznikach do nich obejmuje działalność ubezpieczeniową i zarządzanie funduszami emerytalnymi, przy czym klasyfikacja ta nie może być interpretowana w ten sposób, że utożsamia to zarządzanie funduszami emerytalnymi z ubezpieczeniami.

51 W świetle ogółu powyższych rozważań na przedłożone pytanie należy odpowiedzieć, że art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2006/112 należy interpretować w ten sposób, że usługi zarządzania inwestycjami świadczone w ramach pracowniczego programu emerytalnego, z wyłączeniem jakiejkolwiek formy zwolnienia z odpowiedzialności z tytułu ryzyka, nie mogą być uznane za „transakcje ubezpieczeniowe" w rozumieniu tego przepisu i w związku z tym nie mogą być objęte zwolnieniem z VAT, ustanowionym w tym przepisie w odniesieniu do takich transakcji.

W przedmiocie kosztów

52 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że usługi zarządzania inwestycjami świadczone w ramach pracowniczego programu emerytalnego, z wyłączeniem jakiejkolwiek formy zwolnienia z odpowiedzialności z tytułu ryzyka, nie mogą być uznane za „transakcje ubezpieczeniowe" w rozumieniu tego przepisu i w związku z tym nie mogą być objęte zwolnieniem z podatku od wartości dodanej (VAT), ustanowionym w tym przepisie w odniesieniu do takich transakcji.

Podpisy